

צ'ון תורני שכונ'י

בעזרה"ת

אגדה של תורה

גליון 655

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ז

פרשת השבוע
פרשת בהר

פנתח האהל

השבוע יחול, ל"ג בעומר, יום פטירתו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, התנא שמזוהה יותר מכל עם תורת הסוד. ומה יעשה מי שלא מבין בתורת הסוד? יידע לפחות שיש סוד בעולם. שהמציאות הנגלית היא לא הכול, שיש רובד עמוק נוסף במציאות, שהשכבה החיצונית שאנחנו רואים רוב הזמן היא רק הקליפה שמסתירה את מה שבפנים. רובנו הרי לא מבינים דבר בקבלה, ובכל זאת מרגישים שקורה משהו בל"ג בעומר. גם השנה צפויים לעלות רבבות לקברו של רבי שמעון בר יוחאי. רובם לא לומדים את ספר הזוהר, אבל הם מרגישים ש"יש כאן משהו מעבר". מיליוני ילדים גם שאינם שומרים תו"מ, חלקם אולי לא שמעו על רבי שמעון בר יוחאי אוספים כבר שבועות קרשים בהתלהבות רבה, ויתאספו השבוע להדליק אש גדולה בחושך דווקא ביום פטירתו. גם בלי להיות מקובלים, היום הזה קורא לנו לאמץ מבט פנימי יותר: כך לגבי התורה (שבתוכה יש עומקים על גבי עומקים), כך בנוגע למציאות שסביבנו, וכך ביחס לאדם, לזולת (החיצונית, כידוע, מסתירה לעתים את הפנימיות, את הנשמה). זה יום שבו נזכרים שהרוב – סמוי מן העין, וכדאי להתאמץ ולשים לב אליו. ואולי מסר אחד מתוך הרבה מסרים שהשאיר לנו רבי שמעון בר יוחאי. "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים" – עד כדי כך החשיב רבי שמעון בר יוחאי את כבודו של הזולת. התנא שמדליקים לכבודו מדורות של אש, אומר לנו שעדיף להיכוות באש ולא חלילה לפגוע באחר.

ל"ג בעומר שמח.
שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

וכי תאמרו, מה-נאכל בשנה השביעת: הן לא נזרע, ולא נאסף את-תבואתנו. וצויתי את-ברכתי לכם, בשנה הששית; ועשת, את-התבואה, לשלש, השנים. וזרעתם, את השנה השמינית, ואכלתם, מן-התבואה יָשׁוּ; עד השנה התשיעת, עד-בוא תבואתה--תאכלו, יָשׁוּ".

פסוקים אלה הם המקום היחיד בתורה בו מדבר הכתוב בלשון שאלה ותשובה וצריך להבין מדוע התורה האריכה בדרך שאלה ותשובה. מביא בעל ה"נעם אלימלך" בשם אחיו הקדוש, רבי זושא, פירוש על הפסוקים. ראשית הוא מסביר, שהיות שהתורה מאוד חסכונית במילים ויצאה כאן מדרכה והוסיפה את השאלה במקום לומר את הדברים כפשוטן ללא שאלה, צריך לדקדק ולהבין במה הדברים אמורים. הקב"ה ברא צינורות המושכים שפע לצרכי האדם. דרכו של השפע שלא להפסיק כלל, השפעה אינסופית. אלא אם כן האדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בבורא, שהוא זן ומפרנס לכל. אז עושה האדם במחשבתו פגם בעולמות העליונים ומתיש את הכח של העליונים, פוגם בצינורות השפע. במצב כזה, אומר ה"נעם אלימלך", "צריך השם יתברך ברוך הוא, לצוות מחדש את השפע, שתלך כמו מתחילת הבריאה. הוא ממשיך, "שהתורה מלמדת לאדם דרכי ה', שיהיה שלם בביטחונו על אלוהיו". שלא ניפול במחשבות שלנו ונעלה את השאלה, מה נאכל? מאיפה יהיה לי כסף? איך נסתדר? כי בכך אנו רק מרחיקים את השפע מאתנו ויוצרים חסרון גדול יותר. מה שנדרש מאתנו זה לנהוג במידת הביטחון. כפי שמסיים ה"נעם אלימלך", "לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה" (נעם אלימלך, בהר), להשריש בלבבות את ההכרה, שהעולם השפל נתון תדיר תחת השגחתו של השם יתברך וממנו בא כל השפע.

זמני השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
8:11 7:07
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 8:43

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

שאלה: מה יהיה במקרה שאדם מסתפק אם ספר אתמול, או שזוכר שספר אבל לא יודע אם ספר את היום הנכון?

מאחר שנתבאר בשבוע שעבר שאנו חוששים לענין הברכה לדעתו של בעל הלכות גדולות, לכאורה היה נראה שאדם המסתפק אם ספר ספירת העומר (או שהוא מסופק אם ספר בצורה נכונה וכיוצא בזה, וכגון אדם שהתפלל ביחידות, וכעת הוא מסופק אם ספר נכון), אף על פי שימשיך לספור את העומר בכל יום, מכל מקום אינו רשאי לברך על הספירה, שהרי יש לנו לחוש לדעת בעל הלכות גדולות, שמי ששכח יום אחד, אינו ממשיך לספור את העומר. אולם לענין הלכה, אין הדין כן, כי רק באופן שאדם יודע בוודאות ששכח לספור את העומר, אז יש לנו לחוש לדעתו של בעל הלכות גדולות, ולכן אינו ממשיך לספור "בברכה", אך אם אין הדבר ודאי, רק ספק, אין לחוש באופן כזה לשיטת בעל הלכות גדולות, שהרי בלאו הכי רוב הראשונים לא פסקו כמותו. ולכן העיקר להלכה, שמי שמסתפק אם ספר את העומר בליל אמש, ממשיך לספור את העומר בברכה.

ולסיכום: המסופק אם ספר בליל אמש ספירת העומר, ממשיך לספור בימים הבאים בברכה. ורק אם ידוע לו בוודאות שלא ספר לילה אחד, או שספר בצורה שגויה, שוב לא יברך על ספירתו.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

ידועה ומפורסמת הקושיה: "מה ענין שמיטה אצל הר סיני?", מדוע דווקא במצות השמיטה הזכירה התורה שהציווי לכך ניתן למשה בהר סיני, מה שלא נאמר בכל שאר המצוות? רש"י מסביר כי בא הכתוב ללמדנו כי כמו ששמיטה נאמרו כל כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה בסיני, כך כל המצוות נאמרו כל פרטיהם ודקדוקיהם בסיני. ובכל זאת, עדיין יש מקום לשאול, למה חיכתה התורה ללמדנו זאת רק כאן, ולא כבר במצווה ראשונה שבתורה?

מבאר הגאון **רבי יוסף חיים זצ"ל** בספרו "בן איש חי" (דרושים), שלהר סיני יש קשר מיוחד דווקא עם מצות שמיטה - **בשניהם אנו מוצאים שהחיסרון הוא בעצם היתרון**. את הר סיני בחר ה' דווקא בגלל נמיכותו משאר ההרים שהיו גבוהים ורמים ממנו בהרבה, וכפי שדרשו חז"ל על הפסוק "למה תרצדון הרים גבונים", שאפילו שבאו ההרים וביקשו שהקב"ה יתן עליהם את התורה, והר סיני בכלל לא בא לטעון, יצתה בת קול ואמרה להם, למה תרצו לדון עם הר סיני, הרי כולכם בעלי מומין אצל הר סיני, כי מי שהוא בעל גאוה הוא בעל מום. ובזכות שהר סיני הקטין עצמו, זכה ליתרון וניתנה עליו התורה.

וכך הוא גם במצות שמיטה - **חסרון העבודה בשנה השביעית, הוא למעשה יתרון גדול**. אף על פי שלא זורעים, ולכאורה מפסידים ומחסרים ממון, למעשה מרוויחים כפלי כפלים, שהרי הבטיחה אותנו התורה "וצווייתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלוש השנים". כלומר, יש הבטחה וברכה מן השמים לשלוש שנים. וכן בכל מצוה שנראה שמחסר ממונו לכבוד השי"ת, ובאמת דווקא בזכות זה זוכה לברכה מן השמים.

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך".

מצווה התורה, "והחזקת בו". ויש להבין מה הפירוש "ומטה ידו עמך".

הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא מבאר בספרו, "**אמרי יוסף**", מהי הכוונה "ומטה ידו עמך": אם נודע לך על מי שזקוק לעזרה - הרי שחייב אתה לסייע לו. מדוע? מפני שגם אתה וגם הוא התחייבתם בייסורים בשל חשבונות שמים, אליו שלחו את הבעיה וממך מצפים לפתור אותה עבורו ולסייע לו. הצער שתעברו שניכם - יכפר לכם על חטאיכם.

לכן מדגישה התורה "ומטה ידו עמך" - אם נזדמן לך לראותו בשעת קלקלתו, הרי שהבעיה היא של שניכם וחובה עליך לסייע לו. גם אתה "מחותן" פה. ברגעים שכבר אין לנו כוח "לעזור" ואנחנו מנסים להתעלם ולמשוך כתף, אולי אפילו להודות לה' בחשאי שהבעיה היא אצל אחרים ואנחנו רק עוזרים להם ולא להפך - כדאי לזכור את היסוד החשוב הזה: אנחנו לא עוזרים למישהו אחר. אנחנו עוזרים לעצמנו.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

שמיטת הקרקע המופיעה בפרשתנו, רצופה כולה אמונה בבורא העולם. לא פשוט בכלל לבקש מאדם, חקלאי בדוגמה הספציפית, לעזוב את מקור הכנסתו היחיד למשך שנה תמימה. מה עוד, שחוץ מהעובדה שהוא לא מרוויח כסף בשנה זו, בדרך הטבע בשל הזנחתו את שדהו שנה שלמה – עוד יצטברו לו הפסדים שעליהם יצטרך לשלם. הקב"ה דורש זאת מחקלאי ארץ-ישראל, ומבטיח "וציוויתי את ברכתי לכם בשנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים". גם עבור השנה השישית, גם עבור השנה השביעית בה תשמטו מעבודת השדה, וגם עבור השנה השמינית בה תצטרכו לזרוע ולהמתין שוב עד שתגדל התבואה.

חז"ל משווים בתלמוד (שבת לא.) בין שישה סדרי המשנה: **זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות**. לבין פסוק המופיע בספר ישעיה ואומר כך: "והיה אמונת, עתיד, חוסן, ישועות, חכמת, ודעת", כאשר כל מילה בו (למעט המילה 'והיה') מקבילה לסדר אחד מששת סדרי המשנה לפי הסדר. כך יוצא שסדר "זרעים" מקביל למילה "אמונה". בעלי ה"תוספות" רוצים להסביר את הקשר בין סדר "זרעים" למילה "אמונת", והם מבארים זאת במשפט קצר: "שמאמין בחי העולמים וזרוע".

הגאון רבי יצחק זילברשטיין, רבה של שכונת רמת-אלחנן בבני-ברק, סיפר שנקבעה לו ביום מן הימים פגישה בלשכת ראש הממשלה. פגישה חשובה, ממנה הוא למד כמה וכמה נקודות:

ראשית כל – סיפר הרב – ערכו בדיקת רקע במשך מספר ימים, לראות האם יש לי עבר פלילי. לאחר מכן, כשכבר הגעתי לקרית הממשלה לפגישה החשובה, בדקו ומיששו בכל פְּלִי היטב היטב לראות שחלילה לא הוחדר בהם חומר נפץ, חבלן משטרתי אף גחן וזחל מתחת לרכב לוודא שהוא בטוח לחלוטין.

ביני לבין עצמי, הבהיר הרב, ידעתי שאסור לי להיכשל בלשוני וחיוב אני לסדר את דברי היטב. מה גם שהנקודה הרביעית הייתה: הקציבו לפגישה זו 6 דקות בלבד! אין אפשרות לנאום נאומים ולערום הסברים ונימוקים.

לאחר שיצאתי מן הפגישה, חשבת לי בלבי כך: הרי בכל יום ויום אנו עומדים להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. ועתה, בוא וראה את (א) ההשוואה בין ה"חלונות הגבוהים" של בני האדם, לחלונות השמים הגבוהים שם מתקבלת התפילה אצל בורא העולם: א. אצל אבא שבשמים לא בודקים אם יש לך עבר פלילי או לא, כדי שתוכל לשפוך שיח. לא ולא. אדרבה, חז"ל אומרים שבמקום שבעלי תשובה עומדים – צדיקים גמורים אינם עומדים. בעלי ה"עבר הפלילי" לעתים רצויים יותר מן הצדיקים.

ב. כשאתה כבר מגיע לפגישה עם ראש ממשלת העולם, לא בודקים בשער האם יש לך חומרי חבלה ונפץ. האלוקים קורא לך אליו ואומר: בוא אלי, תיכנס עם כל מטעני (ומלאכי) החבלה שעליך. אני אפרק אותך מהם, לאט, אבל בטוח. ג. אין צורך לארגן את מילות התפילה מראש, רצוי וכדאי שתהיה ספונטני ככל האפשר. שְׁלֵב במילותך רגש עצמי. תן לעיניים להיות שותפות לרגשי הלב ולהזיל מספר דמעות. תרגיש חופשי ואל תתבייש.

ד. אתה לא מוגבל בזמן. תוכל להאריך בתפילתך ככל שתחפוץ. אדרבה, חז"ל אמרו "כל המאריך בתפילתו - אין תפילתו חוזרת ריקם".

הכלל האחרון והחמישי - שהוא למעשה החשוב מכולם - שלמדתי מפגישה זו אצל ראש הממשלה, אמר הרב זילברשטיין, שמפגישה הזו לא יצא מאומה, ואילו מתפילה חזקה וכנה אין מפסידים לעולם...

רבינו מנחם המאירי, מגדולי הראשונים, התבטא בקשר לתפילה: "ואפילו רואה אדם שאין תפילתו נשמעת - אל יתייאש ממנה. כי ברוב הימים ימצאנה." (גד שכטמן)

קבצן רעב ניגש לעשיר
שמן ודשן המצוי בעיצומה של דיאטה,
ומבקש ממנו מעט אוכל. "שלושה ימים לא
אכלתי..." מנסה הקבצן לנגן על מצפונו.
"כל הכבוד! איזה כח רצון יש לך! הלואי עלי..."
מפטיר השמן וממשיך בדרכו.

"כמה זה שמונה ועוד שש?" שואל מנהל החברה את המועמד
לראיית חשבון בעסק המצליח שהקים. המרוויחין תמה על
השאלה הקלה והשיב כלאחר יד: "ארבע עשרה". הוא לא
התקבל.
הבא בתור נשאל שאלה דומה, השיב תשובה נכונה, וגם הוא
לא התקבל. כך אירע גם עם השלישי והרביעי.
החמישי שמע את שאלת החשבון הקלה והגיב מיידית:
"כמה אתה רוצה שזה יהיה?"
המנהל: "התקבלת!".

קצתה האתול

הגאון רבי יאשיהו פינטו זצ"ל, בספרו "כסף נבחר", מוצא במצוות השמיטה שתי מתנות מופלאות: **האמונה ומדת הצדקה**.

כשהעשיר ניצב בחיבוק ידיים מול שדותיו הרחבים, כאילו לא שלו הם, הוא נזכר מי הם הבעלים האמתיים של האדמות, ואז מתחדדת אצלו מדת האמונה. כשהוא נאלץ לאכול מן הפירות בתור אורח, הוא גם מרגיש לפתע את תחושתו של העני כשהוא מצפה לשלחן אחרים. כשהוא נושא עיניו למרום ושואל בחשש "מה נאכל בשנה השביעית?", הוא גם מבין באחת את טיבן של הדמעות הדולפות מעיניו של קשה-יום המלא בדאגה כיצד יביא טרף לביתו. אחת לשבע שנים ניתנת לעשיר הזדמנות לראות את הדברים מצדו השני של המטבע. כך יכין עצמו לקראת שש השנים הבאות, ללכת בנתיב האמונה ולאחוז בפלך הצדקה. ואכן, חוק הוא בטבע אנוש - מי שמעולם לא הכיר טיבה של עניות, יקשה עליו לחוש ברעבונו של הדל. גם אם יהיה אדם רחמן בטבעו, כל עוד לא חש על בשרו - לא יבין. מה שרואים מבקתתו של העני - לא רואים מטירתו של העשיר. צאו ובדקו, אנשים נדיבים הם בדרך כלל כאלה שסבלו בעבר מעניות וחשו את תחושת החוסר. בְּדָקוּ מי מאנשי השלטון דואג לחלשים, ותגלו שאלו אנשים שהיו בעבר במעגל העוני. על כל פנים, על העשיר לנסות לחוש את תחושתו של העני, להרגיש איך הוא סובל מקור, איך הוא חש ברעב, ורק כך יוכל להיטיב לו לפי צורכו. הגאון רבי נסים יעקב עטיה זצ"ל, בספר "כבוד יום טוב", מצא לכך רמז בפסוק: "את העני עמך" - עליך לרדת לעומקו ולמצבו של העני, לחוש כאילו אתה בעצמך עני, וכך ייקל עליך לרחם עליו לתת לו די מחסורו אשר יחסר לו. מלבד בשנת השמיטה, יש לעשירים הזדמנות נוספת לחוש במצוקתם של העניים, והיא בימי צום. זוהי גם אחת מהמטרות של התענית, שיכיר צער הרעבון וירחם על הרעבים. ובזה פירשו את הפסוק: "הלוא זה צום אֶבְחַרְהוּ וגו' הלוא פָּרַס לָרֵעַב לְחֶמֶד וְעֲנִיִּים מְרֹדִים תָּבִיא בָּיִתְךָ כִּי תִרְאֶה עָרֶם וְכִסִּיתוּ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם" (ישעיה נ"ח) - על ידי הצום שיביא אותך להכיר במצוקת הרעבים, "פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא ביתך", ואז ממילא מצווה גוררת מצווה, שאחר שתאכילם תזכה גם בהלבשת ערומים, "כי תראה ערום וכסיתו". יסוד זה אנו מוצאים גם במסכת ברכות (מ'), שם אמרו חז"ל: "אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר יאכלת ושבעת". והטעם לכך כיון שהשבֵעַ איננו מרגיש בחסרונו של הרעב (במקרה הזה הבהמה)".

ברכה והצלחה
ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
ר' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:00

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
ר' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:10
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:40 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:00

שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00